

Vrienden,

Het is opvallend hoe ook in onze seculiere cultuur het kerstfeest zovelen blijft aanspreken, of men nu gelovig is of niet. Het kerstfeest raakt een gevoelige snaar in elk van ons. Het is alsof het ons altijd weer herinnert aan wat echt belangrijk is in het leven. De kersttijd is een tijd waarin we elkaar alle goeds toewensen. Een tijd waarin we geborgenheid zoeken bij hen die ons dierbaar zijn, de tijd ook waarin we de familiale banden aanscherpen. Want we weten het wel: je mag nog zoveel presteren en geld verdienen, als die geborgenheid en die verbondenheid er niet zijn of niet meer zijn, dan is het geluk zoek en wordt ook de zin zelf van ons bestaan aangetast.

Maar tegelijk weet je dat die verbodenheid zich niet kan beperken tot de kring van hen die je dierbaar zijn. Ook daaraan herinnert ons het kerstfeest. Want talrijk zijn de mensen die deze verbondenheid en die geborgenheid niet kennen. Omdat ze arm zijn, ziek of oud, op de vlucht of vreemdeling. Velen hebben het gevoel er uiteindelijk niet bij te horen of geleidelijk uit de boot te vallen. De kersttijd is daarom ook altijd een tijd van solidariteit. Juist op het ogenblik dat we ons terugtrekken in de warmte en de veiligheid van de eigen kring weten we dat we niet onverschillig mogen zijn voor wat daarbuiten gebeurt. Het is geen toeval dat juist organisaties zoals Welzijnszorg ons helpen het kersfeest in alle waarachtigheid te vieren. Geen toeval ook dat juist in deze donkere en koude dagen, zo vlak voor Kerstmis, de warmste week wordt gehouden.

Natuurlijk, voor wie zich bewust is van de christelijke oorsprong van het kerstfeest en al zeker voor wie zelf christen is, zal de zin van dit feest en het appel dat ervan uitgaat nog sterker en intenser zijn. We vieren de geboorte van Jezus. Het gaat niet om de geboorte van gelijk welk kind. Het gaat om de geboorte van een bijzonder iemand. Dat is natuurlijk niet met louter rationele argumenten hard te maken. Ook de tijdgenoten van Jezus zijn pas tot dit besef gekomen toen ze gehoord en gezien hadden wat hij zei en deed en hoe hij was. Toen is het wel hun diepe geloofsovertuiging geworden: in dit kind, in deze mens is het God zelf die ons tegemoet komt.

Daarover gaat het met Kerstmis: om de menswording van God, om Gods menselijkheid. Het loopt als een rode draad door heel de bijbel en het is het hart van ons geloof: dat God geen onverschillige God is. Niet het machtige en hoogste wezen dat aan zichzelf genoeg heeft. Wel een God die wil geven en delen. Die verbondenheid zoekt en solidair wil zijn. In die solidariteit is God zelfs tot het uiterste gegaan. Niet alleen wil Hij met ons verbonden zijn. Hij wil ook zijn zoals wij, aan ons gelijk, ons menselijk bestaan delen, met alle onmacht van dien, zo broos en kwetsbaar als mensen zijn.

Hij is in armoedige omstandigheden geboren: Maria vond nauwelijks plaats om te bevallen. Het is Hem blijven tekenen, heel zijn korte leven lang. Nooit heeft Hij tot de religieuze of maatschappelijk elite behoord. Nooit heeft Hij enige macht uitgeoefend. Als Hij groot is geweest, dan juist in zijn menselijkheid. Als Hij ons laten zien heeft wie God is, dan juist door zijn menselijkheid. Geen mens was Hem te min. "Wat je aan de minsten van de mijnen hebt gedaan,

heb je aan Mij gedaan". Hij is ook als de minste gestorven, veroordeeld omdat zijn solidariteit en menselijkheid voor de overheid en de publieke opinie onverdraaglijk waren geworden.

De oproep tot menselijkheid en solidariteit behoort ten diepste toe tot de christelijke betekenis van het kerstfeest. Er is vandaag veel onzekerheid. Soms ook angst. In ons land, maar ook in Europa en elders in de wereld. Onzekerheid zelfs over de toekomst van onze planeet, het gemeenschappelijke huis van alle mensen. Angst is een slechte raadgever. De verleiding wordt dan groot zich op zichzelf terug te trekken in de veiligheid van de eigen vertrouwde kring. Dan wordt het al vlug elk voor zich. Een mentaliteit die stilaan de tijdsgeest bepaalt en weinig belooft, noch voor onszelf noch voor de samenleving. Dan wordt men zelfgenoegzaam en voelt men zich niet meer verantwoordelijk voor wie niet tot de eigen kring behoren. Dan worden we een maatschappij die wel terecht de vrijheid hoog in het vaandel draagt, maar vergeet dat alleen solidariteit aan de vrijheid haar zin kan geven.

Kerstmis is het feest van de solidariteit. Als God het de moeite vond mens te worden voor en met ons, dan opdat ook wij mensen zouden worden met en voor elkaar. We moeten ons verzetten tegen wat paus Franciscus de globalisering van de onverschilligheid noemt. Niet wat een mens voor zichzelf kan verwerven, maar wat hij voor een ander kan betekenen, dat maakt het leven de moeite waard geleefd te worden. Zo eert men God. En alleen zo komt vrede op aarde.

Kardinaal Jozef De Kesel
Aartsbisschop van Mechelen-Brussel